

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben hithez hordva:	Vidéken postás széküld:
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 frt
Fél évre . . . 6	Fél évre . . . 7
Negyed évre . . . 3	Negyed évre . . . 3.50
Egy hóra . . . 1	Egy hóra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főút 51. sz. a., hová hirdetések, önkéntes pénzeszközök a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 6 kr | Bélyegdíj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4 | Nyitási díj . . . 15

Szerkesztőség:

Az arad-ocsánádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Hazafias főpásztor.

Arad, október 1.

Sokáig emlékezetesek maradnak Arad lakossága előtt a napok, melyeket szeretett főpásztor, Desseffy Sándor csanádi püspök a körében töltött. Az ünnepek külső fénye elmúlt, de marandók a benyomások, melyeket rövid ittéléte alatt a társadalom minden rétegére valláskülömbőség nélkül gyakorolt. Kedélyes leereszkedő modora s mély tudományossága egyaránt imponált a hívőknek úgy, mint a reflexiók embereinek, a kik meglepéssel konstatahálták, hogy a vallás fölött apostola egyszermind a tudományos haladásnak is előharcosa.

Különösen nagy jelentőséget kell azonban a csanádi püspök azon nyilatkozatának tulajdonitunk, melyet a helybeli tanítóképezde igazgatójának üdvözlő beszédére mondott válaszában tett, s melyben a képezdei tantestületnek lelkére kötötte, hogy, növendékeivel az egyházi zenét kultiváltatván, különösen azon egyházi énekek betanítására és terjesztésére fektessenek súlyt, melyek hazafias vonatkozásokkal bírnak, miután fájdalom, ilyen mű szép egyházi énekeink mind jobban feledésbe merülnek.

Első tekintetre talán föl sem tűnik e nyilatkozat rendkívüli jelentősége, de ha meggondoljuk, hogy az állameszme, a magyar nemzeti kultúra terjesztésének küzdelmeiben a leghathatósabb tényezőt, a vallásos momentumot, mind eddig nélkülöznünk kellett, örömteljes meglepéssel értesülünk róla, hogy egyházmegyénk lelkes főpápa felismeri a magyarság küzdelmében e téren eddig fennállott

hézagot, s hivatást érez magában lelkes kezdeményezésével a mulasztottakat pótolni.

Mert valljuk meg őszintén, az adott viszonyok között a magyar nemzeti eszme egyenlőtlen fegyverekkel küzd annak ellenzével szemben. A szerb, a román, sőt a tót is az ő nyelvének fenntartása és terjesztése érdekében folytatott kulturális küzdelmeiben legerősebb háttérét épen az egyházi kultuszban találja, míg ezt a magyar teljesen nélkülözi.

Alföldi tót ajku községeink lakossága például — bár jó hazafi, s egyénenként a magyar nyelvet is bírja — istentiszteletének tót ritusa s felekezeti iskoláinak megfelelő tanyelve által eltérhetlen kapcsolattal van ősei szójáráshoz csatolva, s papjaiban buzgó apostolait bírja nemcsak vallásának, hanem nyelvének is.

Hasonló képen, sőt még sokkal inkább áll ez szerb és román ajku polgártársainkra nézve, kiknek egyháza teljesen nemzeties alapon van szervezve. Így, hogy tovább ne menjünk, holnapután ünneplik a szerbek Aradon Tököl Sebő halálának 50 éves emléknapiját. Az ünnep teljesen egyházas vallásos jellegű lesz, s az ez alkalommal tartandó ünnepélyes istentiszteletre maga a temesvári szerb püspököt is Aradra várják hívei.

S szoruló bővebb részletezésre az, a mi ez irányban akár az unitus akár az orthodox román egyházak körében történik? A püspöki nyomdák képezik központjait az egyes vidékek irodalmi mozgalmainak, és nem ritkán a politikai sajtóvállalatoknak; egyházi vagyontól emelteknek egyes városokban a polgári elem számára felsőbb iskolák, melyek különösen a műveltebb osztály, leányainak nemzeties román nevelését van hivatva pro-

ponálni. Sőt azt is beszéljük — joggal-e vagy nem — hogy egyházi pénzek képeznek tulajdonképeni alapját azon román pénzintézeteknek, melyek Erdélyben és Magyarország északkeleti részében román telepítések céljából a magyar kézen levő földbirtokok vásárlásával üznek nemzeti propagandát.

A magyarnak nincsen nemzeti egyháza. A katolikus egyház, mely a hatalom, a vagyon, a földbirtokkal rendelkezik, részben és pedig bevallottan, román nemzeti, a felvidéken tót papjai által titkon panszláv propagandát, üz, míg egyebütt tisztán a katolikus kultusz céljainak szenteli pénzét és befolyását.

Pedig a legrigorózusabb klerikális szempontból sem állítható, hogy a katolicizmus és a magyar nemzeties irány egymást kizárnák. Volt idő, midőn a róm. kath. egyházfők állottak a magyarnak politikai és nemzeties törekvései élén, s a nagy Pázmán hallatlan sikerei az ellenreformáció munkájában bizonyára kimaradnak, ha azt egy Kollonics szellemében folytatja vala. Meg vagyunk róla győződve, hogy ezen idő ujából — és pedig rövid idő múlva — be fog következni, s a magyar nemzeti kultúra ismét vezérei között fogja tisztelhetni a magyarországi latin szertartású róm. kath. egyház fejét.

E jobb időnek zálogaként üdvözljük mi Desseffy Sándor csanádi püspöknek fenti idézett hazafias nyilatkozatát, s az ő főpásztorokodásához egy új éra támadásának reményét fűzzük a csanádi egyházmegyében, hol épen oly hálás tér nyílik az Isten dicsőségének, mint a magyar nemzeti eszmének terjesztésére.

TÁRCSA.

— Október 2. —

Kiváncsi angyalok.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

... Az ódon zongora utolsó akkordjai is elhangzottak s a szoba félhomályában elömlő csendet mi sem zavarta.

Az ablaknyíláson üde légáramlat ömlött be s szellős szárnyaikon ott röpködtek gyermekes kíváncsisággal az angyalok.

Lilike ott ült a zongora-széken, tágra nyílt nagy sötét szemével belebámulva az egyhangú szürkeségbe, gyönyörű piros ajkai lecsukódva, habféhér kezei ölébe leeresztve.

Ha nem látnád keblének hullámos emelkedését, azt hinnéd, hogy valami automat működő bábbal találod magadat szemben, olyan mozdulatlan, olyan titokzatosan hallgató volt.

Ez élettelenység, az arczkifejezés és tekintet e merevsége azonban csak látszólagos; a látszat pedig utvesztője, tévútra vezetője a kutató elmének, lepelt von az igazságra, fátyollal takarja a léleknek különben is alig festhető állapotát,

ködöt varázsol a napfény elé s csalóka, hamis sugárral világítja meg az éj vastag sötétjét.

Így vagyunk Lilikével is.

Külseje nem engedi elárulni szive érzelmeit.

Pedig az a magas barna fiatal ember, ki tekintetét Lilike bájós arcán feledve szüntelen egy gondolatot forgat agyában, hej, de szeretne valamit tudni.

De Lilike hallgat bölcsőn.

Amolyan kis leány volt még csak, ki a magasabb iskola utolsó osztályát járta, hogy fölfegyverkezve az iskola prózai és vékony tudományával — mit agyának és szívének formáló kohójában teljesen átalakít — kilépjen az életnek mozgó színpadára s tőle telhető bravourral játszta el a sorstól kiosztott szerepet.

A költői mű intenciója igen gyakran az előadó színész téves felfogása s rossz játéka alapján teljesen elmosódik, míg ellenben az eszme hivatott reprezentálója azt oly alakban fogja kidomborítani, mely megkap, megragad eddig nem ismert gondolatoknak ad tápot s a szívnek eddig be nem vetett ugarát egy új érzelem magvával áldásos termőföldé alakítja.

Lilike az utóbbiak közé tartozott.

Lelke fogékony volt, telve poezissal, idealizmussal, de azért mindenben egészséges gondolkodásának adott kifejezést. Számtalanszor mondta: „Kenyéren és vízen egy kicsiny kunyhóban — bármilyen szerelmes is lennék vala mi kor — nem tudnék megélni soha. Elzárva lenni a társadalomtól, lemondani a nyilvános, szabad anyagi gondoktól teljesen ment élet ezerfelé apró élvezetéről nem bírnék; intelligens vagyok, tehát hasonló társaságát óhajtom; szerelmesnek lenni és nélkülözni, koplalni, e két fájó érzélem sok egy kebelnek. Az elsőt még csak kiállnám valahogy, de az utóbbit bizony kényszerítve volnék másra bizni.

Károly, a mi ifju barátunk, csak hallgatta, mikor Lilike kedves csicsergő hangján megszólalt s egy-egy szerény megjegyzést nagy félénken megkoczkáztatott, mit Lilike rendszeren azzal tromfolt le, hogy Károly még gyermek s nem ért semmihez.

Károly az ő huszonhárom éve dacára szépen elhallgatott, szabad folyást engedve Lilike különös kedvtöltő passziójának, de önérzete mégis nagyon nyugtalankudott, hogy ez a kis lány olyan könnyen bánik vele. Hát az ő szava semmiben sem áll? Hát mindig csak Lilikének van igaza?

Lilike azt mondta, hogy ez kötelesség s

Belföld.**Minisztertanács.**

Minisztertanács volt, mint értesültünk, tegnap délután a kormányelnökségi palotában. E minisztertanácsban való résztvevés céljából Budapestre jött Szögyény ö felsége személye körüli miniszter is. A minisztertanács hír szerint egyebek közt több személyi kérdésben hozott határozatokat.

A vágóhidak.

A földművelési miniszter felmerült kérdések folytán, közelebb a megyéhez intézett rendeletében kijelenté, hogy mivel az 1888: VII. t. c. s az arra vonatkozó végrehajtási rendelet értelmében ott, hol a h u s f o g y a s z t á s jelentéktelen a közbiztonsági vágóhidak nincs, s a község, se a fészolagabirák, az alispán rendelkezhet: nem képez kihágást ily helyeken a szarvasmarháknak a vágóhidon kívül történt levágása, ha egyébként a végrehajtási rendeletben előirt követelményeknek s a fennebbi közegészségügyi szabályoknak az illetők eleget tesznek. Tanácsosnak vélné egyébiránt a miniszter, ha a fészolagabirák, az alispán rendelkezé, oly községekben, a hol se köz, se magán vágóhid nincs, bekerített s kövel vagy téglával kirakott és tisztán tartható helyett jelölnének ki az állatok vágására.

Wekerle expozéja.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, október 1.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter a képviselőház mai ülésén a következőkben terjesztette elő az 1893-ik évi állami költségvetést.

Az állami rendes kiadások összege 378.5231 frttal irányoztatnak elő, vagyis az 1892. évre törvényhozásilag engedélyezett 370.299,032 frt-hoz viszonyítva 7.706,199 frtnyi emelkedést mutatnak.

A főbb eltérések a következők:

52,669 frttal nagyobbak az országgyűlés kiadásai, részint a ház alkalmazottjainak illetményei szabályozásával járó költségtöbbletek felvétele folytán, részint pedig azért, mert a delegációk 1893-ban Bécsben tartják üléseiket.

290,435 frttal emelkedik a közözügyi rendes kiadásból Magyarországra eső hányad azon előterjesztéseknek megfelelőleg, melyek a közözügyek tárgyalására egybehivandó bizottságoknak lesznek e tekintetben teendők.

A közözügyi kiadásoknak a magyar korona országaira eső hányada a rendkívüli közözügyi kiadásoknál mutatózó 280,900 frtnyi többlettel együtt csak 571,335 frttal szerepel az állami költségvetésben dacára annak, hogy az összesen 3.947,756 frtot tevő közözügyi többletből 1.239,596 frt esik a magyar korona országaira. Ennek oka az, hogy az aranyfelpénz a valutarendezésnél megállapított relá-

ciók megfelelőleg 19%-kal irányztatott elő a bevételeknél, viszont azonban az államadóssági szükségletnél a kiadások is ezen magasabb alapon vétetnek fel.

A még mindig növekedő szükségletnek megfelelőleg valószínűségi számítás alapján 344.662 frttal magasabban kellett előirányozni a nyugdíjszükségletet.

139,244 frtnyi többszükséglet mutatkozik adósságoknál és 635,588 frtnyi többlet a vasutak államosítása folytán elvált adósságoknál ami részben annak tulajdonítandó, hogy az időközben államosított arad-temesvári vasut részvényei és elsőbbségei után fizetendő évi járulék is ide vétetett át, főleg azonban a fentebb is megemlített körülményben leli magyarázatát, hogy az aranyfelpénz 18%-helyett 19%-kal volt előirányzandó.

276,568 frtnyi apadást mutat a vasuti kamatbiztosítások szükséglete, mert az államosított arad-temesvári vasutüzemi kiadásai és bevételei közé vétettek fel s másrészt mert a kassa-oderbergi vasut jövedelmei örvendetes emelkedést mutatnak.

183,831 frttal emelkedik Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükséglete megfelelőleg a három évi átlag alapján a növekedő bevételekből Horvát-Szlavonországokra eső hányadnak.

208,932 frttal növekednek a belügyi tárca szükségletei.*

4.152,895 frttal növekesznek a kereskedelmi tárca kiadásai, a miből azonban a tulnyomó nagy kész üremi természetű s a jövedelmek emelkedésének folyamánya.

637,770 frttal emelkedik a földművelési tárca rendes szükséglete, mely a tárczának ugy szolván valamennyi ágazata közt oszlik meg.

282,707 frtnyi többlet mutatkozik a vállas- és közoktatásügyi tárca rendes szükségleteinél, a mi kisebb tételekben oszlik meg e tárcz rendes szükségletének ötven czime között.

A z i g a s á g ü g y i t á r c z a rendes kiadásai 417,974 frttal emelkednek, a miből azonban az országos rabegély és javítóintézetek alapra, mely átfutó jellegű, 139,900 frt esik.

229,535 frttal emelkednek a honvédelmi tárca rendes kiadásai.

A rendes bevételek 402.278.985 frttal, vagyis az 1892-re törvényhozásilag előirányzott 291.923.181 frt-hoz viszonyítva 10.554.804 frttal magasabb összegben vétetnek fel.

A jelentékenyebb eltérések a következők: 121291 frtnyi apadás mutatkozik az állami adósságoknál főleg azért, mert a philloxera pusztításai folytán apasztani kellett a szőlődezsmaavltság-hátralékokból remélhető bevételeket.

43.359 frttal növekesznek a belügyi

* A miniszter mindenütt körülányesson részletezi az egyes tételeket.

t á r c z a bevételei, a mi a közegészségügyi és közbiztonsági bevételek növekedésére esik. 3.858.790 frttal növekesznek a pénzüg y i t á r c z a rendes bevételei.

Jelestül az elért eredmények alapján 2.510.000 frttal magasabban előirányoztatnak a fogyasztási adóbevételek főleg a szeszadónak, a sör és cukoradónak emelkedése folytán; a bélyegnél 447.000 frt a jogilletékek-nél 400.000 frt s a díjaknál a tervbe vett fizetésemelések folyamányaké 182.000 frt többlet vétetett fel; csak 43937 frttal irányoztatnak elő magasabban a dohányjövédék bruttó bevételei dacára annak, hogy magánál a belföldi eladásnál 2 millió frtnyi emelkedés mutatkozik, másrészt azonban hasonló összeggel apasztott a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok kezelségének térítménye; a magasabb kiadások részleges ellensúlyozásául 256.361 frttal magasabban vétettek fel a pénzverésből várható bevételek, végül 130.224 frttal magasabban irányoztatnak elő a sójövédék bevételei.

Ellenben ugyancsak a tényleges eredményekre való tekintettel apasztandók voltak 110.000 frttal az arany-agió nyereményből s az államjavak fokozatos eladása folytán 120,335 forinttal az állami javakból várható bevételek.

Egészben 6.006,876 frttal magasabban irányoztatnak elő a kereskedelmi tárca bevételei, a miből 16,800 frt a központi bevételekre s főleg a szabadalmi díjak utáni lajstromozási illeték növekedésére 68,075 frt, az államépítészeti hivatalokra és a közüti bevételekre, jelesül a törvényhatóságok és községek hozzájárulásának növekedésére, míg a fenmaradó rész a posta- és táviratdára s a kereskedelmi tárca körében kezelt üzemekre esik, s nemcsak ezek folytonos fejlődésére való tekintetből, hanem a már eddig is elért zárszámadási eredmények által is igazoltnak tekinthető.

405,782 frttal emelkednek a földművelési tárca rendes bevételei, a miből 200,000 frt az átfutó jellegű selyemtenyészési bevételekre, 254,978 frt az állami lótenyészintézetekre, 25,888 frt a gazdasági tanintézetekre esik, míg ugyancsak a bevételeknél a kisebb kiadási előirányzatnak megfelelőleg 40,370 frttal apasztatnak az erdészeti és 61,979 forinttal a kincstári birtokoknak bevételei.

A mint fentebb is említettett, 190,947 frttal emelkednek a vállas- és közoktatási tárca rendes bevételei, míg a feyintézetü bevételek s a rabsegélyalap átfutó jellegű bevételeinek növekedése folytán egészben 150,208 frttal emelkednek az igazságyügi tárca és a nélkülözhető felszerelvények eladása folytán, valamint a Ludovika-Akadémia bevételeinek növekedése következtében 21.528 frttal szaporodnak a honvédelmi tárca rendes bevételei.

A z á t m e n e t i k i a d á s o k é s b e r u h á z á s o k 100,332.342 frttal, vagyis az 1892-re törvényhozásilag engedélyezett 20.562,756 frtnál 79.769,586 frttal magasabb összegben irányoztatnak elő, a miből azonban

a mit egy leány mond, egy fiatal ember előtt annak szentnek kell lenni.

Károly ezt oda magyarázta, hogy Lilike egy fiatal ember előtt csak szent dolgokat mondhat és ezt ő nagyon is helyeselte. Erre aztán Lilike ripostozott azzal, hogy Károly egy értelmetlen gyermek, a mi aztán megint a kissé bátrabbá lett Károly abbeli nyilatkozatát vitva ki, hogy megengedi, hogy ő gyermek, de semmi esetre sem szeszélyes kis gyermek, mint Lilike ő nagysága.

— Lilike nagyot bámult erre. Milyen indulatos hangon mondta ezt Károly! — Hát még goromba is tud lenni ez a — gyermek?

És a kis Lilike, hogy elrejtse felindultságát, a zongorához folyamodott s hamarosan olyan chaotikus hangzavart idézett elő, hogy most aztán Károlyon volt a sor a bámészködésben, a mit ő illő tisztelettel meg is cselekedett.

Lilike végre is megelégette a hangos dicősségét, abbahagyta a játékot s a jelzettme-rev positurát foglalta el.

Hallgattak mélyen.

Károly egy éve már, hogy élvezi Lilike barátságát s bárha gyermekkoruk óta ismerik

ogymást, Lilike kegyessége csak egy év óta volt szives Károly barátságát figyelmére méltatni. Talán azért, mert szépen tudott beszélni, vagy azért, mert sohasem bókolt neki, vagy talán azért, mert mások jelenlétében egy hajszálnyira sem volt engedékeny iránta, sőt jól kiélezett ironiával nyíltan az ő bosszantására tört, vagy talán másért, mert tett-zett neki Károly, az ő fiatalos hevével, szenvedélyével.

Kétségtől inponált neki Károly az ő ideális gondolkodásával s tiszteletteljes föllépése különösen tetszett. Különben ne kutasuk a barátság okát.

Lessük meg inkább a kínos vergődést melybe mindketten oly váratlanul kerültek.

Lilike szeretett volna már a dolgon változtatni, de női büszkesége nem engedte, hogy ő törje meg a csendet.

Károly viszont azt hitte, hogy Lilike hargszik reá előbbi indulatos szavaiért, szólni nem mert — hiszen tüzre olajat öntött volna — hanem fel s alá kezdett sétálni a szobában.

A puha szőnyeg felfogta a lépések nesztét s a mozgó test gyorsan elhaló szellőt támasztott.

Lilikét bosszantotta Károly viselkedése. Nem bírta tovább s a visszafojtott szó kitört belőle:

— Talán mondana már valamit! — mondá el nem titkolható indulatossággal.

— Nagyon szivesen, kisasszony. Mély-séges hallgatásunkban a szobában egy lesekedő angyalpárt láttam, szöke bodor fűrtökkel, kéklő szemekkel, kerek piros-pozsgás ar-czokkal, gömbölyü, kompakt testecskekkel, s hófehér szárnyakon édesen suttozva röp-köttek.

Károly hirtelen elhallgatott.

— Es aztán — kérdé Lilike kíváncsian.

— Amint ön megszólalt, az ablaknak egy kicsiny nyílásán tovarebbentek s fénylő szárnyaikon felszálltak az ég angyali karába. A látomány eltűnt.

— Igazán sajnálom.

— No én nem.

— Miért?

— Mert az angyaloknál is jobban szeretem egy durczás kis lány társaságát, aztán azt szokták mondani, hogy aki egy hirtelen elhallgatott társaságban — még ha ketten vannak is — legelőször megszólal, az a leg-szerelmesebb, azt is az angyaloknak az ön megszólalására történt elszállásából volt szerencsem megtudni.

— De hiszen ennek nem szükségképen kell állnia. Különben ha én legszerelmesebb vagyok, hát akkor maga micsonda?

77.279,545 frt a pénzverési kiadásokra esik, úgy, hogy ezektől eltekintve az átmeneti kiadások és beruházások tulajdonképeni többlete 2.490,041 frtot teszen. Jelentékenyebb emelkedés mutatkozik a pénzügyi tárcza átmeneti kiadásai és beruházásainál, mert eltekintve a pénzverési kiadásoktól itt vétetik fel a tisztviselői illetmény szabályozásokra most már egész évi összegében 2.606,000 frttal előirányzott szükséglet.

1.635,605 frttal emelkednek a kereskedelmi tárcza átmeneti kiadásai és beruházásai, mert az államvasutaknál a felszereléseknek s különösen a nagyobb mérvű kocsihiányoknak a forgalom igényeinek megfelelő pótlása elődázhatlanná vált.

47.948 frttal emelkednek a földmívelési tárcza átmeneti kiadásai és beruházásai, mert a phylloxera elleni védekezésre s a ragadós tüdőlob kiirtására jelentékenyebb összegek vétettek fel.

866,826 frttal emelkednek a vallási ügyi tárcza beruházásai az iparművészeti muzeum és több iskola, valamint a budapesti szülészeti korodák építése folytán.

Ellenben 50.400 frttal apadnak az igazságszügyi tárcza átmeneti kiadásai mert az erdélyi birtokrendezésekre felvett 50.000 frtnyi kiadás, miután az eddig rendelkezésre bocsátott összegek sem vétettek még igénybe a jövő évre mellőzhető lesz.

Továbbá 860,862 frttal apadnak a honvédelmi tárcza átmeneti kiadásai a felszerelések részbeni befejezése folytán.

Az átmeneti bevételek 83.060.658 frtot, vagyis az 1892-re megállapított 5.799,455 frtnál 77.201.203 frtal többet tesznek, amivel szemben azonban a pénzverési bevételekre 77.348,121 frt esik.

Egybe vonva az előadottakat az 1893-ik évi előirányzat mérlege következőleg alakul:

A 378.005.231 frtnyi rendes kiadással 402,218.985 frtnyi rendes bevétel áll szemben, vagyis 24.273.754 frtot tesz a rendes kezelés többlete.

Egészen véve az átmeneti kiadások és beruházásokkal valamint a rendkívüli közösgyi kiadásokkal együtt az összes kiadás 486,265,596 frtot, s ezzel szemben az összes bevétel 485,279,643 frtot, teszen vagyis a fölösleg 1,047 frttal van előirányozva.

Ez a fölösleg tehát 578 frtnyi jelentéktelen összeggel marad az 1892. évi állami költségvetésnek a törvényhozás által 14.725 frttal megállapított fölöslege mögött.

Wekerle Sándor expozéját a képviselőház feszült figyelemmel hallgatta s végül hosszasan, zajosan megéljenezik a pénzügyminisztert.

Tanügy.

Meghívás.

Arad szab. kir. város községi iskolaszéke f. évi október hó 4-én azaz kedden délután 4 órakor a városháza emeleti kistermben rendes ülést tartja, melyre a t. iskolaszéki tag urak tisztelettel meghívattak.

A tanácskozás tárgyai:

1. Arad szab. kir. város közönségének határozata, az elemi leány iskola V-ik és VI-ik osztályában eddig fizetett 8 frt tandíjnak 6 frtra való leszállítása tárgyában.

2. Arad szab. kir. város közönségének határozata, a polgári leányiskolában működő tanítónők fizetésének rendezése iránt tett javaslat el nem fogadása tárgyában.

3. Arad szabad királyi város kapitányi hivatalának átirata, két tanuló után előírt 8 frt mult iskolai évi tandíjhátraléknak leírása iránt.

4. Hübner Lipót zsigmondházi lakos kérelme, Adolf nevű sikestéma fia után a mult iskoláról előírt 20 frt tandíjhátraléknak leiratása iránt.

5. Leopold Dávid aradi illetőségű aradi lakos kérelme, melyben a polgári leányiskola osztályaiba járó leányai után fizetendő tandíjkat, a helybeliek egyszeres összegében megállapítani kéri.

6. Az iskolafelügyelő jelentése Tánfi Mária községi tanítónő részére hatheti szabadságidőnek engedélyezéséről.

7. A polgári leányiskola igazgatóságának jelentése, az „Ahn Havas“ féle francia nyelvtani tankönyv behozatalának engedélyezése iránt.

8. Az iskolafelügyelő előterjesztése, a városi községi sikestéma iskolának s az ott működő tanítónak most már végleges átvétele iránt.

9. Aradmegye kir. tanfelügyelőjének átirata, mely szerint a Kossuth-utcza és újtelepi iskolai igazgatói állásoknak megtörtént betöltéséhez a maga részéről is hozzájárul.

10. Jelentés, a polgári fiúiskola III-ik osztályának párhuzamosítása és az előállott heti tanítási óráknak mikénti ellátatása iránt tett előleges elnöki intézkedéseiről.

11. Arad szab. kir. város közönségének határozata, Drescher Lajos városi községi rajztanító nyugdíjaztatása iránt.

12. Az iskolafelügyelő jelentése, az összes községi iskolákba beiratkozott tanulók létszámáról s az ennek következtén szükségesnek mutakozó intézkedésekről.

13. Az iskolafelügyelő előterjesztése, a női ipariskola és a templom-utcza elemi B. fiúiskola V. és VI-ik osztályában a rajztanítás eszközöltetése iránt.

14. Széchy Ákos tanár kérelme, a polgári III-ik fiúosztály párhuzamosításával a francia nyelv tanításánál előállott heti 2 órai többletet 100 forintnyi tiszteletdíjnak folyósítása iránt.

Verner László városi községi elemi iskolai segédtanító kérelme, négy esetleg hat heti szabadságidő engedélyezése iránt.

Arad szab. kir. város tanácsának átirata, az aradi fa- és fémipari szakiskolával kapcsolatban felállított esti tanfolyamu ipari szakrajziskola elhelyezhetésére két tanteremnek átengedése iránt.

17. Az iskolafelügyelő előterjesztése, az iskolalátogatók megbízatása iránt.

Arad, 1892. évi október hó 1-én.

Salacz Gyula,

kir. tanácsos, iskolaszéki elnök.

Időjárás.

Légnyomás: reggel 7 órakor 761.0 mm., délután 2 órakor 758.8 mm. Hőmérséklet: reggel 7 órakor C° + 17.5, délután 2 órakor C° + 26.4. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 4. délután 2 órakor DK. 4. Felhőzet: reggel többnyire derült, délután félderült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 mm.

Leánygymnázium.

— Megzavart fejecskék. —

— Bonum manem preczor domocilla pulchra, quo modo dignet ut valere? — szólított meg tréfásan a nagy kisleány ismerősömet, a ki mióta olvasott a leánygymnáziumról, doktorra készült.

A kis leány felelé:

— Bene bene domine, gratias ago.

— Az istenért kisasszony! hát ön érti azt a mit én latinul beszélek? szoltam ijedten.

— Hogyne érteném. Az unokabátyám most végezte a gymnáziumot s tudtuk, hogy ön a latin nyelvvel fog engem figurálni a doktorság óta és azt is elgondultuk, hogy az „egészségem iránt“ fog kérdezni, tehát én betanultam a hozzá való feleletet.

— Hüh! kisasszony, ha ön ilyen okos, már bizonyosan doktor lesz belőle.

— Nagyon természetesen. Hisz ráérek tanulni Be van osztva szépen. Egy nap négy órát kell szorgoznom, két órán varrni tanulnom, egy felőrácskát kissébb „takarítási műveletnek“ szentelnem; a főzést sem hanyagolhatom el, arra is jut másfél órácskám, a francia és német nyelvi ismeretem gyarapítására is jut két óra, egyéb dolgom aztán nincs. Ez összesen csak 10 óra s egy napnak 24 órája van.

— Brávó. Ez korrekt beosztás. A többi csenek a „doktori tanulmányoknak.“ De hát az öltözködés, a séta, alvás sat.

— Hát kell az egy doktornak?

— Igaza van kisasszony. Minek az? — Csak azt tessék megmondani, hogy mi lesz ön, ha — doktor lesz?

— Furcsa kérdés, hát orvos.

— Meddig.

— Hát mindvégig, vagy mig — férjhez nem megyek.

— Aha! Tehát ön doktor is akar lenni és férjhez is akar menni? Egy csapásra két legyet?

— Nos igen. Avagy a doktorok nem-e orvosok és — házasodnak is?

— Az igaz, de a doktoroknak nem kell sem főzés sem varrást, sem más házi teendőket külföldi tanulniok és mégis — meglett emberek lesznek, mire a diplomához hozzájutnak. Mit gondol kegyed, hát önből mi lesz, mire végez?

— Meglett leány.

— Ez az igazi. De hogy mondaná ezt „gorombább“ kifejezéssel?

— Tudom, [hogy „v e n l e á n y t,“ akar mondani.

— Ne féljen, egy ilyen szép kis leány, mint ön soha sem lesz az, tehát még mint „meglett leány“ is férjhez mehet, csak hogy —

— Önnek „csak hogy“-ja is van?

— Van bizony! Mert a foglalkozás átalakítja az emberi testet. A doktori diplomát nem adják ingyen, azért tanulunk kell éjjel nappal.

— Bizonyítója és bámuloja annak, hogy ön a legszerelmesebb.

— Mondja Károly, tud maga elemezni? Igen? — No hát akkor mondja meg nekem, hogy micsoda és honnan származik ez a szó: „legszerelmesebb“?

— Ez a szó, szives engedelmével, jelzője Lilikének és tölem származik.

— Bolondokat beszél, Károly. Először is jegyezze meg, hogy Lilikének a jelzője soha sincsen a gradus superlativusban, másodsor a „legszerelmesebb“ szó melléknév —

— Ami vonatkozik Lilikére.

— Kiálthatatlan ez vonatkozik önre.

— Csodálkozom, hogy az ön rózsás ajkairól „kiálthatatlan“ is lehet hallani.

— Maga goromba és illetlen — ez az én rózsás ajkaimról egyenesen az ön becses füleihez van expedálva méltó titulusokként.

— Jó lesz, édesem —

— Semmi édesem.

— Hát nem édesem, egy kissé bővebb ruháról gondoskodnia, mert úgy veszem észre, hogy idegszájai lelke izgatott állapotával öszhangba igyekeznek jutni s szegény, ártatlan ruháskáját szétfeszítik.

— Semmi köze az én szegény, ártatlan ruháskámhoz. Sajnálom magát, szegény gyermek, hogy a felső emeleten nincsenek odahaza és hogy tücsköt-bogarat összebeszél.

— A tücsköt még csak akceptálom, de a bogarat sziveskedjék nagy kegyesen megtartani — a többi bogaraival.

— Mit mond? Nekem bogaraim vannak? Igen, mert hallottam hogy ön szenvedélyes bogargyűjtő, pedig kár szaporítani a bogarait, hiszen nincsen annak semmi praktikus haszna, legföljebb egy kis spiritusz-fogyasztás

— Bizony jobb is volna azt a spirituszt magának kölcsönözni. No már látom, hogy a férfiaknak minden második szavuk hazugság — mondá Lilike feltűnő bosszúsággal.

Károly merően Lilikére szegezte szemeit, egy pillanatig gondolkodott, azután mély, megindultnak látszó hangon így szolt:

— Édes Lilikém, én szeretem magát, szenvedélylyel, régen, igazán. Mégis gyötör engem, kinez.

Elhallgatott s kérés, esdő tekintettel ostromolta Lilikét. Vágyott tudni, vajjon csakugyan hazugságnak deklarálja-e most is minden második szavát?

Lilike megremegett, Majd összeszedte erejét, tüzből égő nagy fekete szemeit Károlyra fordította s a legigazabb érzelen hangján mondá:

— Látja Károly, maga kegyetlenül bánt velem. Én láttam és éreztem, hogy maga

szert, de gyermeknek s gyávanak tartottam arra, hogy ezt bevallja. Jól esik megköszönnöm, hogy vélemény-változtatásra kényszerített.

— Hazugságnak tartja-e még a férfiaknak minden második szavát?

— Nem.

— Szeret édes Lilikém?

Felelet helyett Lilike a zongorából édes, bűvös hangokat csalt ki, melyek átszövédtek hangosan dobogó szívében.

Károly nem birva ellenállani a delej vonzó erejének, Lilike háta mögé került, odahajolt hozzá s ajkával hamvas, tude arcát érintette. Lilikén édes érzelen vett erőt s félig boldog ébrenlétben odasimult annak a gyermek-ifjunak szerető keblére.

... Az ódon zongora utolsó akkordjai is elhangzottak s a szoba félhomályában előmlő csendet mi sem zavarta.

Az ablaknyíláson üdítő légáramlat ömlött be s szellős szárnyaikon ismét ott röpködnek gondtalan, boldog, enyelgés között meghocsáthatatlan kíváncsisággal az angyalok.

Sávor Kálmán

— Hát tanulunk érte éjjel-nappal.

— Éa akkor az ön rózsás arca olyan sápadt lesz, mint a mienk: ezek az égőszemek olyan lankadtak, ezek a telt idomok olyan szegletesek lesznek, mint a mienk, mert a foglalkozás, a nehéz munka átalakít. Mit gondol ön egy rövidlátó, pápaszemes (a mien a mai diákság legnagyobb része), beteges kisasszony kezét megkéri a pusztán azért, hogy nagy a tudománya? Hacsak én nem, ha önről van szó.

— Maga pedig nekem nem kell.

— Sajnálom, pedig én nagyon szerettem volna egy dektori kéz kotyvadékát ebédelni és hallani a mint kis gyermekek sírását a „doktor tansasszony“ így adja tudtára a férjének:

— Képzeld csak édesem, Aladárka ma egész nép vett kétszer hidrogént, egyszer okszigént, vagyis vizet; ezt keserűsével a csafkálni némi árnyolatával átészerte a szem golyóján s ezt a vegyert folyton potyogtatá.

— Menjen már, így vegyelemezni a könynyet. Én azért mégis doktor leszek.

— Vagyis ön kiállítja a bizonyítványt arról, hogy — e s u n y a l e á n y. Mert az intézők a leánygimnáziumot ezeknek szánták. Ez esetben én tiltakozom, hogy ön oda menjen, mert ön — nem odavaló.

— Köszönöm a bókot. De én mégis doktor leszek.

— Es mi fiatal emberek akkor kirándulunk Hottentótiába, mert feleségnek inkább egy fekete bőri hölgy, mint egy kiállhatatlan, exaltált (mert a nő asszál és a sok tanulástól a Simli Mariska) doktornő, brrr!

— Hát menjenek Hottentótiába.

— Hát elmegyünk. De azért örökre megdöntetlen igazság lesz az hogy: Pallás, a Borgiák, Erzsébetek nagysága semmi egy Veturiának, két Gracchus anyjának nagysága mellett! S minden asszonyoknak nagyságát nem-e a szent fiu övezte glóriával?

Mert: nőhivatás szeretni és a gyermek. És a ki az allen vét: vét az Isten ellen.

A gyermek leány lehajította szöke fürtös fejét és gondolkodott.

Még nem érti, da majd megérti, hogyha megnő! R. H.

Időjárás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Október 2. —

Változó felhőzet.
Eső.
Hőszűlőds.

H I R E K.

Október 2. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Rózsafüzér. — Protestáns naptár: Leodeg. — Görög-keleti naptár (szeptember 20.): Eust. — A nap két 6 óra 2 perczkor, nyugszik 5 óra 36 perczkor.

Október 3. Hétfő. Róm. kath. naptár: Kandid. — Protestáns naptár: Kandid. — Görög-keleti naptár (szeptember 21.): Kodrát. — A nap két 6 óra 3 perczkor, nyugszik 5 óra 39 perczkor.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3-4-ig és pénteken 1-12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Október 2. A fa- és fémipari szakiskola megnyitása délelőtt 11 órakor.

Október 3. A Justh-Rätz sajtópör tárgyalása.

Október 4. A kereskedelmi és iparkamara ülése délután 3 órakor.

Október 5-6. Ellenőrzési szemle a honvédelkarnyában.

Október 8. A tornasport vívőkör ünnepélyes megnyitása.

Október 10. Arad megye őszi évnegyedes közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Október 10. Az aradi gazdasági egyesület közgyűlése délután 4 órakor a vasúti palota üléstermében.

Október 16. Az 1848-49-iki honvédek aradi egyesületének közgyűlése.

— Az „Aradi Nyomdatársaság“ felleit értesítjük, hogy mindazon sürgős munkákra nézve, melyek a *vasárnapi munkaszünetéből* kifolyólag vasárnap végezhetők, értekezhetni Varga Józsefnél, a nyomdatársaság üzletvezetőjénél (főut 6. szám, Ottrubay ház).

— A hivatalos lapból. Ő császári és apostoli királyi Felsége f. évi szeptember hó 18-án kelt legf. elhatározásával: dr. Billroth Tivadár udvari tanácsosnak és sebészet rendez tanárának a bécsi egyetem. sokévi érdemteljes működése elismerésül, a „művészetért és tudományért“ czimű érdemjelvényt legk. adományozni méltóztatott.

— A király nevenapja. Október 4-én lesz Ferencz napja, melyen felséges apostoli ki-

rályunk névnapját ünnepli. Ez alkalomból az összes aradi templomokban ünnepi istentiszteletek tartatnak. A minoriták templomában délelőtt 10 órakor Jánosy Demjén dr. minorita provinciális mondja fényes segédlettel az ünnepi misét, melyre a hatóságok, testületek és egyesületek is meghívattak.

— A királyné és Kossuth. A „L'Indépl“ Belge nyomán több lap azt a hírt közölte, hogy Kossuth Lajosért ő felsége a királyné misét mondatott és őt főudvarmestere útján üdvözöltette volna. Ebben az ügyben Nopcsa Ferencz, a királyné főudvarmestere a következő levelet teszi közzé a fővárosi lapokban. „T. szerkesztő ur! Több budapesti lapban megjelent és a „L'Ind. Belge“-ből átvett „Kossuth és királyné“ czim alatti közleményre, említve lévén nevem, kötelességszerűen kijelentem, hogy az egész közlemény rosszakaratu, merész és minden alap nélkül ültözökoholmány. Tisztelettel, Gödöllőn, 1892. szept. 30. B. Nopcsa Ferencz, ő felsége a császárné és királyné főudvarmestere.

— Az aradi igazságügyi palota építése ismét halasztást szenvedett s nem lehetetlen, hogy egyelőre teljesen leveszik a napirendről. Fábrián László főispán és Salacz Gyula polgármester ugyanis pénteken tisztelegtek az igazságügyminiszternél. A miniszter szívélyesen fogadta városunk küldötteit s kijelentette, hogy már legközelebb ki fog küldeni egy szakközeget a felajánlott telek talajviszonyainak megvizsgálására és alapozási munkálatok költségvetésének elkészítése végett.

— Az új pénz A husz koronás aranyból az első példányok, mint halljuk, október hó első felében ki fognak kerülni a körmőcbányai pénzverdéből. Az első husz koronás aranyat Wekerle miniszter Budapesten fogja ő felségének bemutatni, még pedig alkalmasint már a jövő hét végén.

— Csiky Gergely, az elhunyt jeles szimfóniá halála napján, tehát november 19-én tervezi újabban az aradi „Kölcsey Egyesület“ a már jóval előbb szándékolt Csiky-ünnepély megtartását. Mint értesültünk, az ünnepély a városháza dísztermében fog megtartatni egy dal nyitja azt meg, mit a „Kölcsey dalkör“ ad elő. Azután Parecz István városi tanácsnok mond megnyitó beszédet. Alkalmi óda elszavalása után Csiky irodalmi munkájának méltatása következik. Egy másik alkalmi ódát Somló Sándor, szintársulatunk jeles tagja szaval, mely után Csiky Gergely arcképét ünnepélyesen leleplezik és megkoszorúzzák. Az ünnepélyt a Kölcsey dalkör zárda le rekeszti be.

— Adomány a szabadságharczi muzeumnak Jánosy Demjén dr. kir. tanácsos, a magyarországi minoritarend tartományi főnöke a következő levelet intézte az aradi ereklye-muzeum bizottságához: „Hosszas távollétem, úgy az ennek következtében előállott halmozott hivatalos teendőimtől gátolva, csak a napokban engedte időm a muzeumot megtekinteni. Mély megilletődéssel szemléltem az összegyűjtött nemzeti kincset. Odálokoztam azon, mit képes a lelkes hazafiság alig pár hónap alatt létesíteni. Dicső szabadságharcunk élő története a muzeum. Hol volna méltóbb helyen az felállítható, mint itt, szeretett városunkban, melynek polgárai minden alkalommal hazafiságuknak tanujelét adták, s a hol a megdicsőült „tizenhárom“ lelke szállott az égbe. Áthátva e nemescsél magasztosságától s meggyőződve arról, hogy ezen ereklye muzeum nemcsak a jelenkornak, hanem az utókornak is mindig a nagyidők emlékéért, a szabadságért küzdött önzetlen hazafiak hőstetteit fogja megújítani: 50 frtot azon kérelemmel mellékelek, hogy azt a muzeum felszerelési céljaira fordítani sziveskedjék. Arad, 1892. évi október hó 1-én. Az áldozatkész, hazafias rendfőnök a muzeum alapítóinak az aranykönyvében megörökítettett.

— Nemmen Ferencz kanonok, Bészékhelyét, Uj-Aradról végleg temesvárra tette át, hol mint irtuk, a papnöveldeét fogja igazgatni.

— Püspök és a zsidó pap. A „M. H.“ írja Mostanában, a mikor egyes felekezetek papjai

harozra készülnek egymás ellen és a vallási kérdés mind nagyobb hullámokat ver fel nem lesz érdektelen arra a szép jelenetre utalnunk mely Desseffy Sándor csanádmezei püspök és Rosenberg dr. főrabbi között játszódtott le. A minoritarendnek a három nap óta Aradon időző püspök tiszteletére adott banketjén ugyanis a főrabbi beszédet intézett a püspökhöz, a melyben többek közt a következőket mondta: „A katolikus püspökök mindig kiténtek hazaszeretetük által, mindig tisztelték a magyar állam önállóságát és alkotmányát, melyet nemcsak lefelé, de felfelé is megvédték. Desseffy elődei, Benovics és Horváth nem szenvedélyességgel szolgálták a hazát, hanem kitartó lelkesedéssel; mindig az ítélő ész fénye vezérelte őket sohasem a szenvedély csalogója érzelmei. Meg vagyunk győződve róla, hogy Desseffy püspök most, midőn a mind hevesebbé váló szociálista áramlatok a vallás ápolását és erkölcsök nemesítését még fokozottabb mértékben teszik szükségessé, elődeinek nyomdokában fog haladni.“ — A beszéd elhangzása után a püspök a rabbihoz sietett, megölelte, megcsókolta és kijelentette, hogy annak minden szava a szívéig hatolt. A jelenlevők nagy örömmel szemlélték a megható jelenetet.

— Október hat. Az aradi hadastyánegylet a kegyelet bizottság meghívására elhatározta, hogy október 6-án testületileg díszben fog kivonulni zeneszó mellett, hogy részt vegyen a hazafias ünnepélyen.

— A fa- és fémipari szakiskola ünnepélyes megnyitása ma délelőtt 11 órakor lesz az iparosház dísztermében. A megnyitásra miniszteri megbízottul Szerényi József iparfelügyelő érkezett Aradra.

— Uj titkár. A „fouciere“ aradi ügynöksége a következő körlevelet bocsátotta ki: Van szerencsénk értesíteni, hogy aradi főügynökségünk volt másod titkára Porjesz József a mai napon szolgálatunkból kilépve, aradi főügynökségünk czégét első titkárunk Decker Kálmán ur fogja jegyezni, távollétében pedig Schlesinger Henrik ur mint helyettes.

— Kolera nosztrasz Aradon. Tegnap este 6 órakor Portörö Gábor vasúti munkás az aradi pályaudvaron gyanus kolera tünetek között hirtelen megbetegedett. A beteget Leitner Ernő dr. kerületi orvos a barakkórházba szállította s rajta kolera nosztraszt konstatált.

— Pongrácz főhadnagy balesete. Sulyos baleset érte az Aradon is jól ismert Pongrácz Imre huszárfőhadnagyot, a beleset Debreczenben történt s róla következőket írják lapunknak: A főhadnagy hivatalosan debreczembe utazott. A mint a vasúti állomásos megérkezett, bérkocsiba ült, hogy a városba hajtsa. A lovak azonban az uton keresztbe menő gözközüti vasutól megijedtek, neki rohantak a kocsival egy oszlopnak, mitől a kocsi felfordult. Pongrácz főhadnagyunk ideje sem volt a kinyírásra, miért is oly erővel esett a kövezetre, hogy ott eszméletlenül maradt fekve. Az elősiető orvosok a jobb karon kettős kartörést és ezenkívül a fején nem jelentéktelen ütési sebet észleltek. A sulyosan sérült főhadnagyot a helyőrség kórházba vitték, hol a leg gondosabb ápolásban részesült. Újabb távirati értesítés szerint Pongrácz főhadnagyot további orvosi gyógykezelés végett Bécsbe vitték. A baleset városunkban általános részvétet keltet, mert a főhadnagy mindenki előtt kitűnő katona és rokonszenves ember hírében állott.

— Kolera gyanus utas érkezett tegnap délután Krakóból Aradra. Foher Péternek hívják s Czéh István vendége akart lenni. Leitner Ernő dr. fogadta az állomáson s ruháit desinficiálva elkülönítette addig, míg rajta a kolera mentességet konstatálják.

— A két- és negyedforintosok bevonása. A két kormány a parlamentek elé törvényjavaslatot fog terjeszteni, melylyel a 2 forintos és 1/2 forintos darabok bevonása elrendeltetik. Különösen a negyedforintosoknak kell mielőbb

eltűnne a forgalomtól, minthogy a koronadarabokkal való hasonlóságok sok összetévesztésre adhatna okot. 1891-ig a monarchia két államában 7.4 millió forint két forintos és 43.5 millió forint egynegyed forintos veretett. A szabad forgalomban azonban e pénzből aránylag igen kevés van.

— **Jom-kipur.** A zsidóknál a bűnbocsánat napja, a mikor fehér talárba öltözködött a főpap, bánatos énekkel állt oda az oltár elé, hogy szent imájával, buzgó fohászaival, dalaival, járuljon Jehova elé. Fehér talárba öltözködött, hogy a béke színében esedezeljen az örök bűnbocsánatért, vezekeljen hitközségének az elmúlt évben tudva és akaratlanul elkövetett bűneiért, vétkeiért. A kóruson megszólal az orgona, zeng a „Kol Midreh“ ez a főnséges mű, melybe belé van ötvé minden fájdalom, minden bánat, minden panasz annyi jaj, de annyi szívnek ihlettsége ünnepies hangulata, áhitata, fohász S utána sugja-bugja az egész gyülekezet ki hogy tudja, de mindenki igaz bűnbánattal. Mások fejükre huzva az imakendőt, harisnyában álva, szinte földre borulva imádkoznak. Mert ez a jomkipur, a megbocsátás, a vezeklés ünnepe, mikor a zsidó eldob magától minden földi örömét, lényét csak egy tölti be; Isten. Lemond az evésről-ivásról, böjtöl, hogy így is bemutassa áldozatát Jehovának. Ezt a napot ünnepezték tegnap az aradi izraliták. Az egész zsidóság a szinagógában volt, Rosenbergr Nándor dr. főrabbi mondott szép dalokat beszédet és imákat.

— **Frisenhan szabadlábos.** A Zaigmondházi gyilkossággal gyanúsított s letartóztatva volt Frisenhan Balázs ügyében tegnap hallgatta ki Ursio Vazul vizsgálóbíró a vádlott tanuit. A tanuk teljesen igazolták a vádlott alibijét, minek folytán Frisenhant azonnal szabadlábra helyezték.

— **Rabszállítmány.** Az aradi kir. ügyészség börtönéből tegnap öt 10 éven felüli börtüntetésre ítéltet szállítottak el erős fedezet alatt. Négy férfi gonosztevő Szemesújváron s egy nőbűnös Mária-Nostrán fogja bevárni a szabadulás távoli óráját.

— **A szegények élelmezése.** A városi-szegényápolásban elhelyezettek élelmezésére kitűzött árlejtes október hó 3-án tartja meg Aradváros gazdasági széke. Felhívjuk reá az érdeklődők figyelmét.

— **Sulyos baleset.** Tegnap délután a Batthányi utca 20. sz. háznál Tukán Péter kőműves falbontással foglalkozott. Munka közben egy falrészlet jobb lábára zuhant és teljesen szétzúzta. A sulyosan sérült munkás sebeit Leitner Ernő dr. és Fényes Béla dr. orvosok bekötötték, beszállították a kórházba.

— **Az új önkényteseknek,** kik mert rikkoltak be az aradi várba, figyelmükbe ajánlják a közös hadügyminiszter legújabb rendelkezését, mely szerint nem csak azon önkénytesek tartoznak második évet szolgálni, kik tiszti vizsga letételére nem jelentkeznek, hanem azok is, kik jelentkeznek ugyan, de attól utólagosan visszalépnek.

— **Iparhatósági ülés.** Az aradi járás iparhatósági megbizottjai tegnap ülést tartottak melyen a működésükről szóló negyedéves jelentések tárgyalattak.

— **Szódát ivott** tegnap délután Koller Anna 14 hónapos kisleány egy véletlenül keze ügyébe akadt csuportból. A gyermek állapota sulyos. Az első orvosi segélyt Lovinger Miksa dr. nyújtotta. A vizsgálat folyik.

— **Gazdasági szeszgyár.** Betteiheim Manó a városi birt meghosszabbított bérletén új gazdasági szeszgyárat épít. A tanács tegnap adta meg az építési engedélyt.

— **Megégett gyermek.** Battonyáról írja levelezőnk, hogy ott a sztlói gondatlanságnak ismét áldozata van. Nagy Jánosné ottani lakosnő ugyanis Pirocska nevű beteg leánya gyomrát forró téglával melegette, miközben egy oly forró téglát rakott fel a gyermeknek, hogy az égési sebeket szenvedett és meghalt. A vizsgálat folyik.

— **Járdaátvétel.** Tegnap Aradváros tanácsa megbizta a kövezési bizottságot, hogy az 1892 évben készült aszfaltjárókat vegye át.

— **A szegények házában** elhelyezett egyének részére szükséges meleg ételek szállítása iránt f. hó 2-kára kitűzött árlejtes bizonytalan időre elhalasztott.

— **Özv. Somogyi Jozsefné** táncztanítónő tudatja az érdeklődő közönséggel, hogy 30 év óta fennálló táncziskoláját az idén október 22-én nyitja meg az Arena-udvarban (gyermekkert-helyiség.) Beiratásokat templom u. 9. szám alatti földszinti lakásán minden nap elfogad a délelőtti órákban.

— **Az államvasutak téli menetrendje,** melynek minket érdeklő változásait az „Aradi Közlöny“ szeptember 21-iki számában ismertette, október 1-én életbe lépett. Erre újlag felhívjuk az utazó közönség figyelmét.

— **Tanítóválasztás.** Battonyán egy újon rendszerezett tanító állást tegnap töltöttek be. A pályázók közül Kiss Károly volt garanczi tanító lett egyhangulag megválasztva.

— **Megnyirt ideál.** Ötvös Péter aradi ficsur nagy hévvel kurizált Német Terka tisztességes aradi leánynak. A leány nem viszonzta szerelmét, sőt mikor Ötvös valósággal üldözni kezdte szerelmével, megtiltotta neki, hogy kisérgeesse. A don-juana végző elkeseredésében ollót rántott egyszerre levágta a leány lecsüngő dús szőghaját s fenyegette, hogy füleit és fitos orrát is le fogja vágni. A kétségbeesett lányka rendőr után kiáltott, a ki bekísérte az udvarlóját a torony alá. Nyáry kapitány fogja a szerelmes fiu szenvedélyének hevét egykét napi kóterrel lehűteni.

— **Betörés a községhezba.** Vingáról írják lapunknak, hogy Zaadány község jegyzői iradjába a közelmúlt éjjel ismeretlen tettesek az ablakon át betörték, s az iratszékény egyik ajtaját feltörték: a másik ajtónak feltörése, a melylyel a pénztári naplók voltak elzárva, nem sikerült. Lepás nem állapított meg. Az eset azért különös, mert előtte való napon függesztette fel állását Schaffer Béla vingai járási főszolgabíró Jakab Iszák községi bírót, mivel a naplók lezárásával megvizsgált pénztárban 41 forint hiányt talált, a melyet a bírónak meg kellett téríteni. A csendőr-őrs megindította a nyomozásokat.

— **Virágosan.** A Bálinczra települő kispelegiek nagyrésze meg van elégedve a kapott földekkel, kivált azok minőségével. Vannak nztán a kik tulmagas igényekkel, holmi Eldorádot remélve mentek Bálinczra, most már elégedetlenek s elneveztek Bálinczot „Tuskó-országnak.“ Egy ilyentől kérdezték tegnap:

— **Hát csakugyan olyan nagy tuskók vannak Bálinczon?**

Nagyot sóhajtott a magyar:

— **Vannak biz ott, kérem, akkorák,** hogy némelyiknek háromszor kell jóreggelt kivánni.

Tudnillik, hogy némelyik tuskónak a kiirtása három napba is belekerül.

— **Pörül járt halászkok.** Rosz napjuk volt tegnap az aradi halászkoknak. A kihágási bíró több halászt érzékenyen megbüntetett, a miért 2 cm-rel sürűbb hálával halásztak, mint a minő a törvényesen engedélyezett hálászóvász átmérője.

— **Lépre mentek.** Lingurár Flóra libalopásban utazott asszonyoság a tegnapi piacon több rendbeli apróságot kezelt el egy enyves kezű társnőjével. Mikor már megelégedtek a prédával, félrevonultak az Adám-utczába osztozkodni. Az osztozkodáson összetűztek, a veszekedésre megjelent a rendőr, kisütötte a turpiságot s Lingurár Flórát lakat alá tette. Társa megugrott, keresik.

— **Rezet lopott.** T. József rezet lopott s el is adta egy zsibárusnak. A zsibárus Solymos testvéreket kínálta meg a rezs tárgyakkal, de ők az árukban magukéra ismertek s a zsibárust a rendőrség elé állították. A rendőrség T. Józsefet is elcsipte s meg fogja büntetni a vétkes manipulációért.

— **Katonafakar lenni.** Sz. G. aradi suhancz erőnek erejével katona akar lenni, daczára annak, hogy satnyasága miatt kiszuperálták. A feletti elkeseredésében tegnap berugott s mindent összetört a mi keze ügyébe esett. Epen lakótársain akarta kitölteni dühét, mikor elcsipték és a torony alá vitték a hól megmagyarázták neki, hogy nem mindenki jó ám katonának.

— **Pályázatok.** Postamesteri állásra Nagy-Berényben, Somogyvármegyében, III. oszt. postahivatal, 3 h. a. Postamesteri állásra Zala-Gogánfalván Zalavármegyében III. oszt. postahivatal három h. a.

A nyitrai m. kir. pénzügyigazgatóságnál állami végrehajtó állásra 21 nap alatt. Az eszéki pénzügyigazgatóságnál egy ideiglenes minőségű kir. állami végrehajtói állomás okt. 20.

— **Szolid elvű üzlet ajánlás.** Hoffmann Antal Aradon. Andrassy-tér 14. szám a. „vörös kereszt“ Hermann palota.

A n. é. közönség b. tudomására hozom, miszerint bel- és külföldi bevásárlásom alkalmazva, tömeges áru vételaimmel, azon előnyt nyertem el, hogy áru-vásárlásomban valamint ennek olcsóságával a fővárosi jelentékeny cégekkel is versenyezem.

Szíves megtekintéssel árutraktáromban a n. é. közönség rendelkezésére mindenkor előzékeny szolgálat adatik. — Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Hölgyek figyelmébe!

A legjobb munkaerőkkel bíró műhelyem révén, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy kitűnő szabású elegáns és izléeses toillettek és felöltöket, francia és angol modorban jutányos árak mellett fölvállalhatok. — Kiváló tisztelettel Hoffmann Antal, női-dívat különlegesség, confectio, vászon, kész fehérnemű és kiházasítási kelengyék áru raktára.

Egyletek, Társulatok.

— **Az aradi „Maros“ szövő egylet,** mint értesülünk, szintén belép a délmagyarországi regatta-szövetségbe s már a jövő évi országos versenyen alapos reménnyel fog küzdeni a díjakért. Az aradi egylet eddig csak azért nem lépett a szövetségbe, mert nem rég alakult, de most már megerősödöttnek érzi magát a derék egyesület. Hogy a múlt vasárnap az aradiak összemérték az evezőt a szegediekkel s elég szép eredményt tudtak az ország második regatta-egyletével szemben is fölmutatni, bátorságot kaptak eszentul küzdeni minden magyar regatta-versenyen.

— **A „Kölcsey-Egyesület“** kedden október 4-én délután 5 órakor saját helyiségében választmányi ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztáros jelentése a pénztár állapotáról és a tagok számáról. 4. Jegyzőkönyvek hitelesítése. 5. S. Horváth Jánosné óvónő kérvénye segély tárgyában. 6. Új tagok fölvétele. 7. Indítványok. Arad. 1892 okt. 1-én. Szöllösi Károly.

— **Az aradi philharmonikus Egyesület.** f. hó 2-én vasárnap d. e. 11 órakor a városháza emeleti kistermében közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozata 1. Titkári jelentés 2. Jelentés a pénztár állapotáról, 3. Költség előirányzat a jövő egyesületi évre. 4. Tiszti kar választása. 5. Az alapszabályok 10 és 11-§§ megváltoztatása 6. Indítványok. Az egyesületi tagok tisztelettel felkéretnek a közgyűlésen való megjelenésre. A z e l n ö k s e g.

— **Az aradmegyei községi és körjegyzők nyugdíjintézeti tagjai** a f. évi Október hó 10-én d. u. 2 órakor a Megyeház nagytermében tartandó rendes őszi közgyűlésre tisztelettel meghívattak. Tárgysorozat: 1. Lele Istvánné kérvénye saját és két kiskorai gyermeke részére kegydíj megszavazása iránt. 2. Szathmáry János aradi lakos kérvénye özv. Öry Ferencné után hátramaradt két hajdon leány részére az őket megillető neveltetési járuléki kiutalványozása iránt. 3. Elnök előterjesztése a megszavazott nyug és kegydíjak utalványozása körül eddig követett eljárás megszüntetése iránt. 4. Elnök előterjesztése a módosított nyugdíjzabályzat tárgyában. 5. Tisztújítás. Radna 1892 szeptember 30. K o t z ó Károly.

— **Vasúti dalkör.** Nehány hónap óta nagy szorgalommal és kitartással működik Aradon egy új dalárda. Az aradi és csanádi egyesült vasutak műhelyszemélyzetének jó hangu tagjai alakították meg az „Arad-csanádi vasúti dalkör“-t, mely egyletnek már az alapszabályai is elkészültek s a héten küldetnek fel a miniszteriumhoz megerősítés végett. A dalkörnek 42 működő tagja van, azonkívül több alapító és vagy 150 pártoló tagja. Az egylet ideiglenes tisztviselő kara a következőkből alakult: Puska István elnök, Vagác Agoston karnagy, Fábrián F. alelnök, Kiss J. pénztáros, Kubát István titkár. I s e k u t z N. ellenőr.

— Az Aradvidéki Tanítóegyletnek XXIII. nagygyűlésén résztvevő vidéki tanítóknak a legnagyobb készséggel szabad szállást adott „Fehér kereszt”, „Nádor”, „Harom király”, „Arany kulcs” és „Fekete báránnyal” szállodák tulajdonosainak, valamint id. Wanitsék Mátyás urnak ez uton is köszönetet mond az Aradvidéki Tanítóegylet nevében az elzáróbizottság.

— Hadászok gyakorlata. Az aradi hadászok ma vasárnap, október hó 2-án délután 4 órakor az ismert helyen gyakorlatot tartanak, melyre a t. tag urak ezuton is meghívattak és kéretnek pontosan és minél számosabban megjelenni. A s elnök ség.

Színház.

Thermidor.

— Az aradi színház megnyitója.

Tegnap este nyílt meg Thálla csarnoka s vele a színi szezon. A közönség szép számmal kezdte meg látogatását, ami jó auspicium a jövőre. A megnyitó premier is volt egyszerűs mind. S a r d o u Viktor „Thermidor”-ja került bemutatásra meglehetősen jó előadásban.

A főbb szerepek S o m l ó, P e t h e s, H a r a s z t i Hermin, A r á n y i Bella és G o n d á n é kezében voltak.

S o m l ó szokottan jó volt Labussiere szerepében nemesen, hűvel deklamált.

P e t h e s (Martial) az első két felvonásban gyöngye volt, de később ő is belemelegedett különösen sikerült az utolsó felvonásban Fabiennével megjatszott jelenése.

H a r a s z t y Hermin szép haladásról tett tanúságot. Fabienne jellemét teljesen helyes felfogással domborította ki. A második felvonásban művészi színvonalon állott.

G o n d á n é és A r á n y i Bella nagyban hozzájárultak az összejáték hatásosságához.

Az ensemble jó volt. Kiváltak belőle T á r n o k i Gizit V e d r e s s és Sz. N é met, M á r k u s Ilon szerepe sokkal kisebb volt, semmint fölöle véleményt mondhatnánk, vele más alkalommal fogunk foglalkozni.

B ó n i s nagyon gyöngye és nagyon szeleburdi volt, elődjét soha sem fogja pótolhatni.

Ma két előadás lesz. Délután fél 4 órakor „A kornevillei harangok”, este 7 órakor a „Csikós” kerül színpadra. (G.)

— A színház köréből. Ma két előadás lesz. Délután fél 4 órakor félhelyárral a K o r n e v i l l e i h a r a n g o k, P l a n q u e t t e népszerű operette, este 7 órakor bérletfolyamban a Csikós Szigligeti népszínművét adják busongó szép népdalaival. Az előadásnak érdekelt kölcsönöz az, hogy a 3 részeg asszonyt Gondáné, Margó Z. és Pósfay Ella játsszák. — Hétfőn Schiller szomorjátéka Haramiak kerül színpadra, a legnehezebb műszerepek egyikét, az intrikus Ferenczet Vedressé játsza és így először mutatja be magát nálunk kompetens szerepben. — Kedden Franállonban Haraszi Hermin fog debütálni Tárnoki Gizával.

A társulat készül már az október 6-iki disz-előadásra is, amely alkalommal Petőfi és Bem hazafias korrajzot adják alkalmi szavallattal, nagy néma képletekkel és csataképekkel. Bérelni még mindig lehet a színházi pénztárnál. H a j d u István színházi titkár az elmaradt bérletköltséget látogatást fog tenni.

Az első heti repertoár. Ma vettük az u dírekező első heti műsorát A változatos repertoár a következő: hétfőn H a r a m i á k Schiller tragédiája, kedden Francillon, Szerdán M a d a r á s z, csütörtökön október 6-án disz-előadásul Petőfi és Bem szavallat B á t h o r y Ilona által és n é m a k é p l e t e k, pénteken B a g d a d i h e r c z e g n ő (B á t h o r y Ilona bemutatója) és szombaton F e k e t e d o m i n ó o p e r a — Bérelni még mindig lehet a színházi pénztárnál.

Nyomorgó Thálla. Battonyán Győri József szintársulata ütött tanyát s ki is tüzte műsorra „Az igmándi kis pap”-ot Vasvári K o v á c s József közreműködésével. Csak 4 tagból álló publikum jelentkezett, a melynek Győri nem tartott előadást.

Törvényszék.

Az utolsó esküdtek. Tudvalevő dolog, hogy ez év végével megszűnik Aradon az esküdtszéki intézmény. Az utolsó negyed esküdtszéki, kiknek pedig még lesz vagy három sajtóügyi tárgyalással dolguk, egyszersmind a legutolsó esküdtek is Aradon, mert januártól kezdve már a táblás Váradra mennek tőlünk

a — jobbára idegen, nagyrészt temesmegyei — sajtóperak. Az utolsó aradi esküdtszéki tagok a következők:

Dáni János, Nyáry Vilmos, Reisinger Zsigmond, Révész Adolf, Kohlbauer Ferencz, Buzáky Gyula, Heincz Gábor, Wollák József, Köpf Kálmán dr, Plopu György dr, Nagy Farkas, Kohn S. N., Bet elheim Manó, Gellényi Ernő, Nikolits Péter, Domonkos Lajos, Klapok Alajos, Steigerwald Alajos, Fényes Béla dr, Mülek Lajos dr, Fehér Manó, Nemes Zsigmond dr, Venter Gerő dr, Vizer Péter, Réthy Viktor, Andrányi Kálmán, Wadowszky Gusztáv, Barkó Ferencz, Steinitzer Pál dr, Nikolits Döme dr, Rosenberg Károly dr, Fényes Kálmán dr, Hirschmann Vilmos, Wechsler József, Neuman Samu, Bukovetz Pál.

— A Iusth-Rác-féle sajtóperben holnap, hétfőn tartja meg a tárgyalást az aradi sajtóbiróság.

A korcsmahős. B o n k i s Petru a berzovai korcsmahóban rettenetes murit csapott s mikor már elázott meg akarta mutatni hogy ő a legény a csárdában. Vesztere úgy elverte B a l t y á n Jozsif és B a l t y á n Trandafir, hogy 20 napig feküdték meg B o n k i s Petru legénykedését. Tegnap tartott ez ügyben vég-tárgyalást az aradi kir. törvényszék s B o n k i s t ki tettét beismerte, súlyos testi sértésért 2 évi börtönrre ítélte. Felebbezett.

Utolsó posta.

— október 1.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tudósítása.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső báró.

Jegyzők: Széll Akos, Molnár Antal, Lits Gyula.

A kormány részéről jelen vannak: Szapáry Gyula gróf miniszterelnök, Wekerle Sándor, Lukács Béla, Csáky Albin gróf, Josipovich Imre.

Elnök az ülést megnyitja és jelenti, hogy a király névnapja alkalmából ünnepélyes istentisztelet lesz, továbbá, hogy az igazságügyminiszter a múlt évről szóló jelentését megküldte. Tudomásul vették.

L o p p a Péter előadó betérjesztí a számvizsgáló bizottság jelentését.

Annak idején napirendre tűzik.

S z a p á r y Gyula gróf miniszterelnök betérjesztette az 1892. évről szóló állami legfelsőbb számvevőszéki jelentéseket, valamint a folyó évi második évnegyedről szólót, végül a Vaskapu munkálatokra vonatkozó jelentést.

Annak idején napirendre tűzik.

W e k e r l e Sándor pénzügyminiszter terjesztette elő ezután az 1893-iki állami költségvetést, melyet lapunkban más helyütt közlünk.

A költségvetést és a jelentést kiadják a pénzügyi bizottságnak.

Öt perc szünet volt, mely után megejtették a szavazást a ház egyik jegyzőjére és több bizottsági tagra.

E l n ö k kihirdeti, hogy jegyzővé J o s i p o v i c h Gézát választották meg. A választást közölni fogják a főrendi házzal.

Megejtették ezután a jelölést az állami főszámvevő széki elnöki állásra, amelynek eredménye: Jelöltettek Hieronymi Károly, Hosszu József és Midich Kálmán.

Táviratok.

A delegációk alakuló ülései.

Budapest, október 1. (Saj. tud. táv.) Az osztrák delegáció ma délben, a magyar delegáció ma este tartotta alakuló ülését: amaz C h l i m e c z k i t emez T i s z a Lajost választván elnökül. A közös miniszterek megtették előterjesztéseiket, mire a bizottságok megalakultak.

A kolera konstatálása Budapesten.

Budapest, október 1. Saj. tud. táv.) Budapesten a kolera jelenléte ma délután óta konstatálva van. Hivatalosan Pertik Ottó bakteriológus jelentést tett a fővárosi tisztviselőnek, hogy Szücs József, Kontó Dezső és Vosztaltitván tegnapelőtt elhaltak. Ürülékekiből készült lemezeken

bakteriumszerű kolomák fejlődtek, amelyek ázsiai kolera jelenléte iránt kétséget nem hagynak fenn. Kammermayer polgármester és Gebhardt főorvos meg a délután folyamán tanácskoztak S z a p á r y Gyula miniszterelnökkel. Bár az intézkedések a legmesszebb menő mértékben meg vannak téve, a járvány megállapítása alkalmából a lehető legnagyobb körültekintést rendelték el. A fővárosban a járványbizottságok már megalakultak. A fővárosban ma 3 újabb gyanús eset fordult elő. Kammermayer polgármester a fővárosi hatósághoz méltó módon csak hétfőre hívta egybe a közegészségügyi bizottságot. A kolera konstatálásának híre a fővárost villám gyorsan járta be. Értelhető izgalmat keltve mindenütt.

Aradvárosi

Evadérlet
2. szám.

színház.

Havibérlet
2. szám.

Vasárnap, 1892. évi október hó 2-án:

D. u. 3/4 órakor, félárakkal:

A kornevillei harangok

Regényes operette 4 felvonásban. Irta: Clairville és Gabet. Fordította: Rákosi Jerő. Zenéjét szerzte: Planquette és Róbert.

Kezdeté 3/4 órakor.

Este bérletfolyamban:

Acsikós.

Eredeti népszínmű 3 szakaszban, dalokkal és tánczokkal. Irta: Szigligeti Ede. Zenéjét szerzte: Egressy B.

Kezdeté 7 órakor.

Holnap hétfőn:

A haramiak.

Schiller tragédiája.

Légtűneti észleletek Aradon.

Hó és nap	L é g n y o m á s milliméterekben		Hőmérséklet C°	
	legmagasabb	legalacsonyabb	legmagasabb	legalacsonyabb
Szept. 24	761.8	760.0	26.2	15.3
25	63.5	61.9	25.8	17.7
26	65.5	64.0	25.8	15.8
27	65.4	65.0	25.2	14.8
28	65.4	63.3	26.4	14.4
29	64.4	63.3	27.0	15.8
30	63.7	60.8	26.7	16.2

Hó és nap	Szél		Felhőzet	Csapadék	Észrevétel
	iránya	erőssége			
Szept. 24	K.	3	félborult	—	—
25	DK.	3	félborult	0.9	éjjel esett.
26	K.	4	derült	—	—
27	K.	3	derült	—	—
28	K.	4	derült	—	—
29	K.	5	derült	—	—
30	K.	3	derült	—	—

Posgay Lajos dr.

Idegenek névsora Aradon.

— Október 1. —

Fehér Kereszt szálloda: Billik Rezső kereskedő, Szében. Schäffer István egyesés önkéntes, Lippa. Hoffmann Sándor lapszerkesztő, Budapest.

Náder szálloda: Grossmann János kereskedő, M-Bodzás. Taffer Károly kereskedő, M-Bodzás. Klein és Hacker kereskedők, Guraszáda.

Magyar Korona szálloda: Böszörményi Mihály kereskedőség, Debreczen. Vikol Gerő birtokos, Drauzs. Braun Mór kereskedő, Arad-Gáj.

Arany Kulcs szálloda: Markis Mojsza lelkész, Vadász. Szonleitner József bádogos, Szeged. Kvasz János birtokos, Csaba. Dániel Antal birtokos, Algyest.

KIS LOTTO.

Budapesti:

25, 60, 82, 62, 77.

Felelős szerkesztő: Vásárhelyi Béla.

Megyei házak, főléstermek, községi és más hivatali irodák és egyleti helyiségek részére!

Ő felsége a király és ő felsége a királyné

olajfestmény-arczképei

az 1879-ben alapított, jutalomdíjazott műtermemben legfinomabban és művészi kivitelben készíttetnek el. **Ő felsége olajfestmény-arczképe magyar lovassági tábornok vagy osztr. gyalog-tábornoki egyenruhában, életnagyságu alakban vagy mellképben, tetszés szerint megrendelhető.** Kérdésekre bérmentett válasz azonnal adatik. Ugyazinté kézzintettnek bármely beiktatót **tesztés szerinti arczkép után életnagyságu olajfestmény-arczképek (mell-, térdképek és egész alakok), mely arczképek a legcsébb szobadísz képezik és fölötté alkalmasak házassági, név- és születésnapj valamint más ünnepi ajándéknak és emlék emlékül szolgálhatnak (különösen alkunytakról).** Az arczkép hibátlanul küldetik vissza. **Hű hasonlatosságért szigorú kezesség.** Továbbá elfogadjátok mindenemü és nagyásgu egyházi képek ünnepe és legcsébb alkalmára. **Számtalan hiselgő, elismerő levél bárki által megtekinthető.** **Aranyképek kívánatra ingyen és bérmentve.**

Bodascher Siegfried jutalomdíjazott műintézet és arczképfestő műterme **Bécs, II. Grosse Pfarrgasse Nr. 6.**

Alapított 1879-ben.

Baross Gábor miniszter † Legújabb utolsó fénykép után felvéve!! Olajfestmények, arczképek életnagyságu (mellkép) 55 cm. széles, 69 cm. magas legfinomabb kivitelben **25 frt.** Egy igen elegans keret fekete, diszitve egy aranyfémű oválpéttel **9 frt.**
714 2-10

Zálogtárgyaknak elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek ezennel tudtul adni, hogy

f. é. október 4-én kedden

délelött 8 órakor a tek. városi kapitány hivatal egy tisztviselője jelenlétében fizethelyiségemben Kossuth-utca 12. sz. azon

1892. évi julius hóban esedékes

zalogtárgyak, melyek lejáratkor ki nem váltattak, sem elzálogolási határidejük meg nem hosszabbított, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

Arad 1892. szeptember hóban.

Weisz Dávid.

11765 | 892. 742 8-3

Hirdetmény.

A nagymélt. kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak f. évi szeptember hó 7-én 58692. sz. a. kelt körrendeletével a sertés trágya vasuton való szállításának szabályozása tárgyában 1889. évi junius hó 7-én 23122. sz. a. kiadott rendelet 4. és 5. pontjában foglalt és még ugyanazon évben módosított határozmányát egész terjedelmében fennállónak s annak a további intézkedésig való újbóli alkalmazását rendelvén el, minél fogva közhírre teszem, hogy a sertés trágya tulajdonosok, illetve sertésszállás birtokosok kötelesek a vasuton elszállított sertés trágyájukat a melegebb időszakban az esetre, ha az a vasut mellől 8 nap alatt a rendeltetési helyre el nem távolították, avagy ha a trágya gyűjtő helyen rakatnak le, ahol bizonytalan időre fekve maradna, nemcsak 5 cm. vastag földréteggel betakarni, hanem előbb a sertés trágyát 0.50, 1.0 mtr. mélyre ásott s mint egy 20 mtr. széles gödörbe elhelyezni, szalmával befedni és ennek megtörténtével azt 5 cm. földréteggel betakarni.

Miről az érdekelteket azon hozzáadással figyelmeztetem, hogy a jelen rendelet pontos végrehajtását saját közgeimnél fogom ellenőriztetni s a netáni mulasztokat az 1876. XIV. t.-cz. 7. §-ában előirt pénzbírsággal sújtandom.

Kelt Aradon, 1892. szeptember 23. a város kapitányi hivatala, mint I-ső foku egészségügyi hatóság.

Sarlot
főkapitány.

11765 | 892. 742 8-3

Kipróbált foggyógyszerek.

Alveolár-fogcseppek

Egy palackocská 50 kr.

Alveolár-szájviz.

Egy palackocská ára 40 kr.

Alveolár-fogpászta

VI. Egy dobozzal 70 kr. 39 8-10

Naponkénti postai szállítás a főraktár által: Kerületi gyógyszerár Korneuburghan Bécs mellett

11407 | 892.

Hirdetmény.

A magyarországon tartani szokott országos (kirako s marha) és heti vásárok jegyzése a nagy méltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszterium által kiadtván, az tudomás és tájékoztatásul a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál 14 napig az érdekeltek által betekinthező.

Arad, 1892. szeptember 20.

Sarlot,
főkapitány.

15539 | 892.

736 3-3

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségének 1892. évre vonatkozó költségelirányzat a tanácsnak és a hármass bizottságnak véleményes jelentése, ugy a bevétel és kiadás tétéleit felvilágosító mellékletek a f. év szeptember hónap 24-ik napjától kezdve folyó évi október hónap 8-ik napjáig bezárólag a tanácssteremben közszemlére kitétetik.

Szabadságában áll azt az adózó polgároknak megtekinteni és arra észrevételüket a folyó évi október 13-án tartandó rendes közgyűlés előtt 4 nappal a tanácshoz betérjeszteni.

Arad, 1892. szeptember 23.

Arad sz. kir. város tanácsa.

M. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetőség.

23385. sz.

720 3-3

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Zimony állomásán 1893. évi február hó 1-től megüresedő vendég-üzletnek ugyanazon naptól számított három

évi időtartamra azaz 1896. évi február hó 1-ig terjedő bérlete iránt ezennel pályázat hirdettek, mely nyilvános tárgyaláson felbontandó ajánlatok után döntenek el.

Minden ajánlatnak 50 kros bélyeggel ellátva és okmányokkal felszerelve kell lennie, a borítékra pedig a következő felirat irandó: „Ajánlat a m. kir. államvasutak Zimony állomásán levő vendéglő üzletre 23385. számhoz.”

Az ajánlatok borítékba zárva és lepecsételve 1892. évi november hó 3-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetőség titkári hivatalához címezve posta útján térti vevény mellett nyújtandók be, bánatpénz fejében pedig 200 azaz kétszáz forint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas ártékpapirokban a nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál Budapesten 1892. november hó 2-án déli 12 óráig leteendő vagy posta útján is beküldhető.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebb utolsó s a névértéket meg nem haladó napi árfolyam szerinti értékben számíttatnak.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és kereskedelmi osztályában (külső kerepesi-ut II. ház II. emelet 25. ajtószám) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők méert is az ajánlattevőről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismeri s azokat magára nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadja.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetősége fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre, szabadon választthasson.

Budapest, 1892. szeptember 15-én.

Az üzletvezetőség.

12039-1892.

Hirdetmény.

A város területén ismét egy kutya kobarolt és két embert és kutyát megmárt, kiirtván, bonczolás alkalmával rajta a veszettség állapított meg, ennek folytán a kutyáknak szájkosárral ellátása vagy köve tartása iránt f. é. 11017. sz. végzéssel folyó évi október hó 15-ig terjedőre elrendelt intézkedés joghatálya szeptember 29-től november 8-ig terjedő 40 napra meghosszabbítatik.

Erről a lakosság azzal értesítettik, hogy a fent meghatározott idő alatt szájkosár nélkül az utcán talált kutyák elfogatni és a gyepféren megsemmisíteni, a tulajdonosok pedig pénzbüntetéssel büntetettetni fognak.

Aradon, 1892. szeptember 29-én.

főkapitány ur távollétében,

Nyáry Béla
alkapitány.

714-892. gazd. sz.

725 3-3

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a városi szegények házában elhelyezett, nem különben rendőrileg letartoztatott egyének részére szükséges meleg ételek, valamint kenyér szállítása iránt f. évi október hó 3-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár a meleg ételre nézve adagonként 14 kr. a kenyérre nézve 56 dekagrammos adag fehér kenyér után 10 kr., ugyanolyan súlyu adag fekete kenyér után 8 kr.

Bánompénzül leteendő a kenyér szállításnál 150 frt, a meleg ételek szállításánál 200 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1892. évi szeptember hó 19-én tartott üléséből.

Kiadta:
Löcs Rezső
aljegyző.

♦ Alapított 1850-ben. ♦

KRISPIN JÓZSEF**zongora raktára**

Arad, Deák Ferencz-utca 28. sz., saját házában.

Az 1850. év óta Aradon fennálló zongora-raktáramban nagy választék áll készletben vas-szerkezetű

új és átjatszott zongorákbóla t. cz. vevő közönség rendelkezésére, **300 frt vételártól felfelé,** mely vételári összeg megegyezés szerint**részletfizetéssel**

is kiegyenlíthető.

Hogy mily megbízható gyárakból való s mily kitűnően készített, tartós hangszerekkel szolgálok, hivatkozom a nagyszámu t. cz. vevőimre, kik a fentjelzett idő óta tőlem zongorát vásároltak.

Hangjegykereskedésem,

671 7-20

ugyszintén a legujabb művekkel ellátott

kölcsönkönyvtáram(olvasási-díj havonta 80 kr.) **Andrássy-tér, a zárda-épületben** a t. cz. közönség rendelkezésére áll.

Zongora hangolások és javítások úgy helyben mint vidéken a legpontosabban teljesítetnek.

Zongora-raktár Deák Ferencz-utca 28. szám.

Hangjegy-kereskedés és kölcsön-könyvtár Andrássy-tér.

♦ Alapított 1850-ben. ♦

POSSZERT JÁNOS**czementáru-gyára,
cement és építési anyagok raktára**

Aradon, Karolina-utca 5. sz. Lakás Ferdinánd-utca 6. sz.

Vállalkozik:**Betonirozások,** 589 10-
Csatornázások,
Szökőkutak,
Cementlapok és
Mozaik lapokali
kövezések
elkészítésére stb.**Raktárt tart:****Keramit lapok,**
Kelheimi lapok,
Mettlachi lapok,
Terracotta-árak,
Kőfedélpép,
Tűzálló-téglák,
Kémény-rakvá-
nyokból stb.**Elvállal mindennemű aszfalt-munkálatokat.**Gyári raktára
a beocsini port-
landi cement és
vizhatlan
mészgyárnak.**KOAGYAGCSŐVEK**Gyári raktára
a beocsini port-
landi cement és
vizhatlan
mészgyárnak.**5 frttól 10 frtig**

terjedő

biztos napikeresetetajánlunk — minden tőke és kockázat nélkül — mindenkinek, aki törvényesen engedélyezett **sorsjegyek és állam-papírok** eladásával kíván foglalkozni. Ajánlatok ezen fölrás mellett „Lose“ beiktendő a következő czim alatt: „An die Annoncen - Expedition J. Danneberg Wien, I., Kumpfgasse 7.“ 697 4-6**Hirdetmény.****Az aradi kerületi betegsegélyző pénztár** igazgatósága az 1891. évi XIV. t. cz. alapján megalakulván, működését az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában lévő iroda helyiségében folyó évi október hó 1-én megkezdte.A midőn ez az aradvárosi és a pénztár kerületéhez tartozó (**Arad, Pécska, Elek és radnai** szolgabírósi járások) összes iparosoknak, kereskedőknek, gyári munkások, szolgák, cselédek és egyéb munkásoknak, nemkülönben, mind azoknak tudomására hozatik, kik ezen nemes célú intézmény egyrésztől erkölcsileg támogatni kívánják, más felől mi t önként belépő tagok annak jótéteményeit élvezni óhajtják egyszersmind értesítetnek, hogy a beiratkozások, a fent kitett helyen naponta eszközölhetők, valamint mindennemű felvilágosítások bármikor a legnagyobb készséggel megadatnak.

Tisztelettel

749. 1-3.

Walder Gyula
igazgatósági elnök.**Teljes ellátásra**

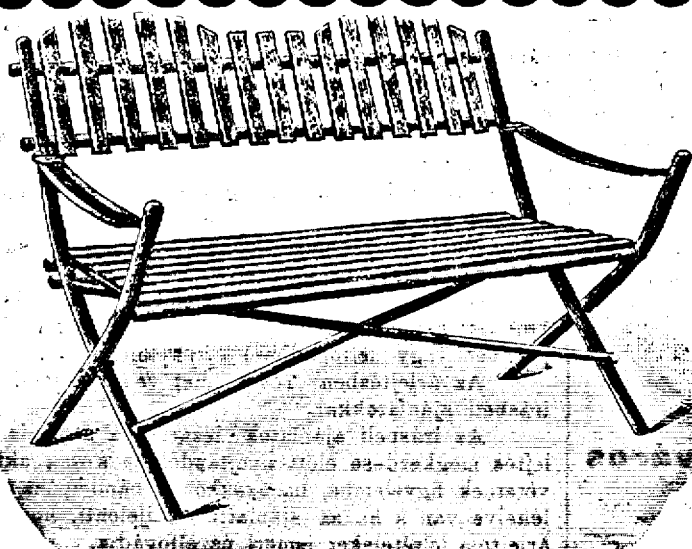
elfogad

előnyös feltételek mellett

1-2 fiu vagy leány

iskolás tanulót

egy a fő-téren lakó uri család. — Zongora a tanuló rendelkezésére bocsátatik. Bővebb értesítés nyerhető e lap kiadói vatalában.

Kertiszékek, padok

és egyéb

finomabb butor,**tölgy- és bükkfa-parquetták,**

806 22-*

sétabotok**a borosjenői faiparszövetkezet gyarából.**Megtekinthetők és részletekben is megvehetők az aradi és csanádi egyesült vasutaknak **Andrássy-tér 20 sz. (Arená-épület)** alatti mintaraktárában. — Nagyobb megrendelések **jelentékenyen leszállított áron** ugyanott, vagy közvetlenül a borosjenői gyárban eszközölhetők.**BOROSJENŐI FAIPARSZÖVETKEZET.**